

Frontiers in tax

Polish edition

Grudzień 2016

W tym numerze:

Doprecyzowanie katalogu dochodów osiągniętych przez nierezydentów na terytorium RP

Motywacyjne plany wynagradzania pracowników w kontekście PIT

Opodatkowanie osoby fizycznej jako beneficjenta trustu

Wykorzystywanie samochodu służbowego do celów prywatnych a wydatki na paliwo

Skutki zwolnienia z długu na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

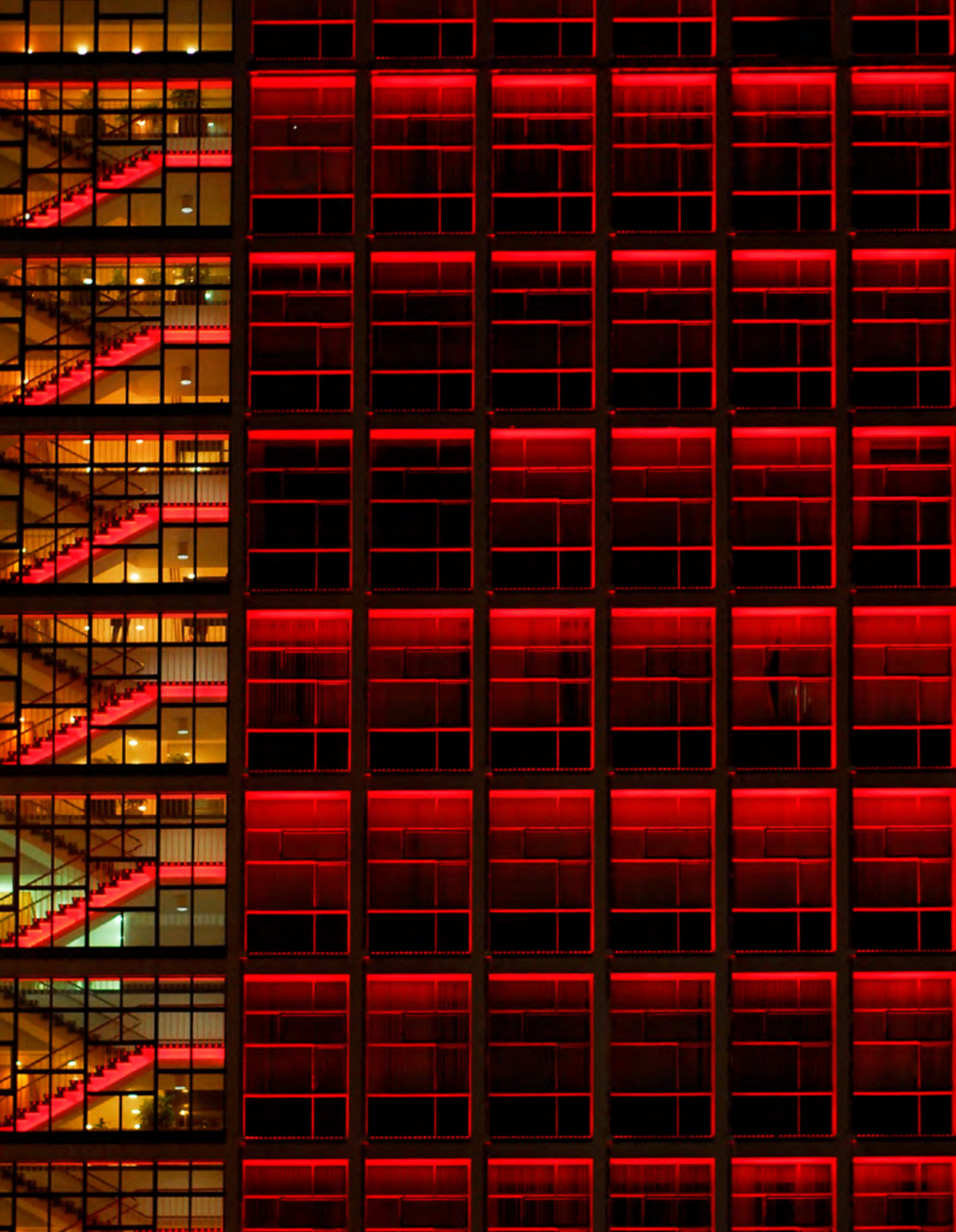
KPMG.pl

W tym numerze

Wstęp	4
Doprecyzowanie katalogu dochodów osiągniętych przez nierezydentów na terytorium RP	5
Motywacyjne plany wynagradzania pracowników w kontekście PIT	10
Opodatkowanie osoby fizycznej jako beneficjenta trustu	13
Wykorzystywanie samochodu służbowego do celów prywatnych a wydatki na paliwo	17
Skutki zwolnienia z długu na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych	21
Publikacje KPMG	25
Kontakty	26

Wstęp

Andrzej Marczak
partner
szef zespołu ds. PIT
dział doradztwa podatkowego
KPMG w Polsce

Zmiany w opodatkowaniu dochodów osobistych zawsze wywołują duże emocje, dotyczą wszak naszych własnych pieniędzy. Przyzwyczailiśmy się, że prawo podatkowe to ciągle zmieniająca się materia, nie tylko za sprawą ustawodawcy, ale także z uwagi na zmieniające się orzecznictwo i interpretacje organów podatkowych. Bieżący numer magazynu *Frontiers in Tax* zawiera zatem szereg ciekawych artykułów w obszarze podatku PIT.

Na łamach magazynu znajdują Państwo informacje na temat nowej definicji dochodów osiągniętych przez nierezydentów na terytorium Polski. Wielu podatników może być zaskoczonych, że od 2017 roku rozszerzono zakres przepisów i trzeba będzie potrącić podatek w Polsce od wypłat dokonywanych w naszym kraju właśnie na rzecz nierezydentów, które dotychczas nie podlegały takiemu obowiązkowi. Równie ciekawe mogą być analizy w zakresie motywacyjnych planów wynagradzania pracowników opartych o akcje bądź opcje na akcje.

Polecam również dosyć unikalne opracowanie na temat opodatkowania osoby fizycznej, jako beneficjenta trustu. Jest to specyficzna instytucja nierozpoznawalna przez prawo polskie i stąd stwarza wiele trudności w odpowiedniej podatkowej kwalifikacji. Sprawa wykorzystywania samochodu służbowego na cele prywatne powinna wzbudzić zainteresowanie wielu z Państwa, zwłaszcza w kontekście wydatków na paliwo.

Na zakończenie zagadnienie skutków w podatku PIT zwolnienia z długu i umorzenia wierzytelności. Instytucja zwolnienia z długu dla wielu dłużników często wydaje się być jedynym rozwiązaniem. Nie zapominajmy jednak, że z tym faktem wiążą się obowiązki podatkowe.

Mam nadzieję, że przedstawione zagadnienia pomogą Państwu w ocenie swoich obowiązków podatkowych, przyciągną Państwa uwagę i skierują ją w jakże ciekawe rewiry podatku dochodowego od osób fizycznych. Tym bardziej, że każdy z nas już wkrótce będzie musiał zmierzyć się z obowiązkiem jakim jest złożenie zeznania podatkowego za 2016 rok.

Życzę Państwu przyjemnej lektury.

Doprecyzowanie katalogu dochodów osiągniętych przez nierezydentów na terytorium RP

W styczniu 2017 roku wejdą w życie zmiany w podatku dochodowym od osób fizycznych, wprowadzone nowelizacją ustawy o tymże podatku z dnia 5 września 2016 roku. Zmiany dotyczyć będą ujętego w art. 3 ust. 2d ustawy, katalogu dochodów osiągniętych przez nierezydentów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Dotychczasowe przepisy przewidywały istnienie czterech podstawowych źródeł przychodów, jakie powinny być uważane za osiągnięte na terytorium RP – dochody ze stosunku pracy, z działalności wykonywanej osobiście, z działalności gospodarczej i dochody z nieruchomości.

Nowelizacja rozszerza katalog dochodów osiągniętych na terytorium RP o kilka pozycji, w tym *o należności regulowane, w tym stawiane do dyspozycji, wypłacane lub potrącane, przez osoby fizyczne, osoby prawne albo jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, mające miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca zawarcia umowy i wykonania świadczenia.*

W szczególności, będzie to dotyczyło problematyki opodatkowania, wypłacanych nierezydentom należności, określonych w art. 29 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, przewidującym

ryczałtowe opodatkowanie niektórych dochodów osiągniętych na terytorium RP, takich jak na przykład: dochody z odsetek, praw autorskich, znaków towarowych czy usług doradczych i prawnych. Co to będzie oznaczało dla polskich przedsiębiorców dokonujących transakcji z udziałem podmiotów zagranicznych?

Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że wprowadzone zmiany mają na celu przede wszystkim uszczelnienie systemu podatkowego. W ślad za innymi tego typu regulacjami, wprowadzonymi w ostatnich latach do polskiego systemu podatkowego, zmiany są skierowane na ograniczanie stosowania preferencji podatkowych w przypadku transakcji mogących spełniać przesłanki czynności o charakterze sztucznym, dokonywanych w celu osiągnięcia korzyści podatkowej czy wręcz związanych z uchylaniem się od opodatkowania.

Ustawodawca zwraca uwagę, że niektóre przepisy ustawy mogą być

wykorzystywane, jak się wyraża, *w stosowanych przez podatników schematach optymalizacyjnych.* Ale czy każda transakcja o charakterze transgranicznym musi być postrzegana jako element agresywnej optymalizacji podatkowej? Prawdopodobnie to zbyt daleko idąca teoria.

W rzeczywistości, ustawodawca dąży do maksymalnego rozszerzenia kręgu potencjalnych podatników, licząc na to, że dopiero postanowienia poszczególnych umów w zakresie podwójnego opodatkowania uregulują te kwestie w sposób ostateczny.

Dodatkowym powodem wprowadzenia przepisu jest rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych jakie pojawiły się w orzecznictwie. Do tej pory bowiem, w doktrynie istniał swego rodzaju spór na temat kwalifikowania przychodu uzyskanego na terytorium RP.

Zastanawiano się, czy jako terytorium RP należy rozumieć obszar w sensie geograficznym, na jakim realizuje

się efekt czynności, czy też szerzej – terytorium RP jest miejscem powstania źródła dochodu uzyskanego przez nierezydenta, jako że jest to miejsce pochodzenia beneficjenta usługi.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach (I SA/GI 377/15), w sprawie dotyczącej obowiązku podatkowego z tytułu zakupu usług prawnych, nie zgodził się z opinią organu podatkowego wydającego interpretację indywidualną, jakoby za dochody uzyskane na terytorium RP uznaje się również dochody pochodzące od polskiego płatnika, wypłacone osobie, która usługi te wykonuje za granicą, z uwagi na związek gospodarczy tego dochodu z terytorium Polski. Sąd przychylił się do stanowiska, że nie można pojęcia *dochody osiągnane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej* utożsamiać z pojęciem *dochody otrzymywane z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*.

W 2014 roku WSA w Warszawie (III SA/Wa 3182/13) słusznie zauważył, iż ustawodawca świadomie nie uwzględnił w katalogu dochodów uzyskiwanych na terytorium RP należności otrzymywanych od podmiotów mających siedzibę na terytorium Polski. Wobec czego, nie ma podstaw prawnych do stosowania wykładni rozszerzającej obowiązek podatkowy nierezydentów w tym zakresie.

W 2016 roku Ustawodawca podjął jednak decyzję o rozszerzeniu katalogu. Zgodnie z nowym brzmieniem przepisu, zastosowanie tych samych wskazówek interpretacyjnych prowadziłyby do zupełnie innych wniosków.

Takich jakie pojawiały się w drugim, jednakże niedominującym nurcie prezentowanym przez doktrynę prawa podatkowego.

Zgodnie z argumentacją NSA przedstawioną w wyroku z 2010 roku (II FSK 1108/09), o tym czy dochód z wykonania usługi niematerialnej został osiągnięty na terytorium Polski przesądzać będzie to, czy efekt usługi

będzie wykorzystany w Polsce. Według sądu, *źródło dochodu* powstaje w państwie, w którym dłużnik spełnił swoje zobowiązanie względem wierzyciela.

W praktyce oznacza to, że czynność opodatkowana na gruncie podatku dochodowego dokonana na rzecz polskiego podmiotu będzie dla nierezydenta skutkować powstaniem obowiązku podatkowego na terytorium Polski, niezależnie od miejsca wykonania tej czynności.

W takiej sytuacji polski podmiot, dokonując wypłat należności na rzecz nierezydenta z tytułu czynności, które do tej pory traktowane były jako wykonywane poza terytorium RP, będzie zmuszony do potrącenia podatku u źródła, zgodnie z zasadami zryczałtowanego opodatkowania dochodów uzyskiwanych przez nierezydentów.

Powyższe zasady należy interpretować z uwzględnieniem postanowień umów w sprawie podwójnego opodatkowania dochodu. Zastosowanie preferencyjnych warunków opodatkowania wynikających z umów jest uzależnione od przedstawienia aktualnego certyfikatu rezydencji podatkowej kontrahenta.

Jednakże w przypadku korzystania z usług transgranicznych o charakterze incydentalnym, takich jak przewóz, przelot, usługi o charakterze rozrywkowym lub sportowym, wyegzekwowanie od dostawcy usług tego typu dokumentu może się okazać bardzo trudne, czy wręcz niemożliwe.

Będzie to miało realne przełożenie na sytuację ekonomiczną przedsiębiorcy. W szczególności spowoduje wzrost kosztów transakcji, ponieważ w wielu przypadkach polski przedsiębiorca nie będzie mógł pozwolić sobie na negocjowanie ceny usługi. Co więcej, regulacja może skutkować pojawianiem się zjawiska przerzucalności ciężaru podatku na polskiego przedsiębiorcę, w konsekwencji to na jego barkach spoczywać będzie obowiązek podatkowy w sensie ekonomicznym.

Dodatkowym powodem wprowadzenia przepisu jest rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych jakie pojawiły się w orzecznictwie

Natalia Wytrykowska
specjalista
w zespole ds. PIT

Motywacyjne plany wynagradzania pracowników w kontekście PIT

Motywacyjne plany wynagradzania pracowników funkcjonujące w oparciu o umożliwienie nieodpłatnego lub częściowo odpłatnego nabycia akcji bądź opcji na akcje przez pracowników nadal są jednym z najpopularniejszych systemów wynagradzania w spółkach należących do międzynarodowych grup kapitałowych. Ponieważ plany te od wielu lat istnieją za granicą, tamtejszym systemom podatkowym zagadnienie to nie jest obce. Inaczej jest natomiast w Polsce, gdzie brak wyraźnego odniesienia do nagród w ustawie podatkowej, a także chwiejna linia interpretacyjna organów podatkowych powoduje, iż zarówno pracownicy, jak i pracodawcy w celu zabezpieczenia swoich interesów muszą sięgać po instytucję interpretacji podatkowej.

Uwagi ogólne

Zasada działania motywacyjnych planów wynagradzania pracowników jest prosta. Pracownicy otrzymują opcje na akcje lub jednostki uczestnictwa, które po określonym czasie (tzw. ang. *vesting period*) mogą zostać przekwalifikowane na akcje. W czasie *vesting period* pracownicy nie mają żadnych uprawnień związanych z uczestnictwem w programie. Po ich stronie nie powstaje przychód, nie mają praw do dywidendy czy prawa głosu na zgromadzeniu akcjonariuszy. Uprawnienia takie otrzymują dopiero po upływie określonego w regulaminie czasu, a niekiedy po spełnieniu dodatkowych warunków. Wtedy zostają akcjonariuszami spółki. I w tym momencie na gruncie podatkowym pojawiają się problemy.

Przychód w momencie nabycia?

Organy podatkowe przez długi czas stały na stanowisku, iż w momencie nabycia akcji/opcji na akcje po stronie pracowników powstaje przychód ze stosunku pracy, stanowiący podstawę do składek ZUS, jak i podstawę opodatkowania. Dla organów nie było istotne, że *de facto* podmiotem organizującym plan wynagradzania nie jest pracodawca, wynagrodzenie nie wynika z umowy o pracę czy regulaminu wynagradzania, a podmiotem wybierającym grupy stanowisk, biorące udział w programie, nie jest podmiot polski. Linia interpretacyjna uległa jednakże zmianie i w chwili obecnej co do zasady organy nie kwalifikują nabycia akcji/opcji na akcje jako przychodu z umowy o pracę. Problem polega na materialnoprawnym zakwalifikowaniu nabytych akcji z punktu widzenia ustawy PIT. Obecny spór na linii podatnik – organ podatkowy – sąd administracyjny zasadza się na uznaniu, czy:

- nabyte akcje/opcje na akcje stanowią przychód w momencie

Do przysporzenia majątkowego zdaniem sądów administracyjnych dochodzi dopiero w momencie odpłatnego zbycia akcji

nabycia i jest to przychód z innych źródeł, a więc podlegający opodatkowaniu na zasadach ogólnych (stawka progresywna) czy

- nabyte akcje/opcje na akcje nie stanowią przychodu w momencie nabycia, a jedynie w momencie zbycia przychodem jest wartość sprzedanych akcji przez pracownika (stawka liniowa, 19%).

Jeszcze niedawno organy podatkowe jednomyślnie uznawały, iż w momencie nabycia podatnik winien opodatkować wartość nabytych akcji jako przychód z innych źródeł, a w momencie sprzedaży wartość sprzedanych akcji, przy czym kosztem tej ostatniej transakcji, będzie uprzednio zgłoszone do organów podatkowych nabycie akcji (ich wartość). Na drodze organom podatkowym stanęły jednak sądy administracyjne i... powstał spory problem interpretacyjny.

Orzecznictwo sądów administracyjnych

Pierwszymi znaczącymi wyrokami, które rzuciły nowe światło na omawiane zagadnienie były dwa wyroki NSA o sygn. II FSK 1665/10, II FSK 111/12 oraz II FSK 601/12, w których składy orzekające uznały, że nabycie przez pracowników akcji w ramach motywacyjnego programu wynagradzania nie powoduje powstania po stronie pracowników przychodu. Do przysporzenia majątkowego zdaniem sądów administracyjnych dochodzi dopiero w momencie odpłatnego zbycia

akcji. W wyroku NSA z dnia 13 marca 2013 r. (sygn. akt II FSK 1433/11) skład orzekający przyznał, że „uzyskany przez beneficjenta programu przychód w związku z realizacją praw w ramach przyznanych mu przez spółkę opcji nabycia akcji poprzez wypłatę nadwyżki pomiędzy ceną z wyceny, a ceną wykonania opcji powinien być zakwalifikowany jako przychód z kapitałów pieniężnych w rozumieniu art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy PIT.

W innych orzeczeniach sądy administracyjne wielokrotnie wskazywały, że interes podatkobiorcy uwzględniony i zabezpieczony zostanie systemowo przez opodatkowanie zbycia akcji, jako przychód z dochodów kapitałowych.

Najdalej w swoim kierunku interpretacyjnym poszedł skład orzekający w wyroku z dnia 13 lutego 2014 roku (sygn. akt II FSK 601/12), który odrzucił wprost prezentowaną przez organy podatkowe argumentację dotyczącą możliwości rozpoznawania wartości nabytych akcji jako kosztów uzyskania przychodu w momencie sprzedaży akcji i uznał, że taka konstrukcja nie może zostać zastosowana przez podatnika, dlatego jedyną opcją w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania tego samego przychodu jest uznanie za przychód jedynie w momencie sprzedaży akcji, nie nabycia.

Przedstawiona linia orzecznicza może zostać uznana za ugruntowaną i w miarę jednolitą (wyroki NSA: z dnia 13 lutego 2014 roku (sygn. II FSK 640/12), z dnia 13 lutego 2014

roku (sygn. II FSK 665/12), z dnia 19 lutego 2014 roku (sygn. II FSK 650/12), z dnia 3 lutego 2015 roku (sygn. II FSK 3136/12), a także wyroki WSA w Gliwicach z dnia 11 sierpnia 2011 roku (sygn. I SA/GI 572/11) z dnia 14 maja 2014 roku (sygn. I SA/GI 288/14), z dnia 19 sierpnia 2014 roku (sygn. I SA/GI 522/14), wyrok WSA w Krakowie z dnia 18 września 2015 roku (sygn. I SA/Kr 1000/15) oraz wyrok WSA w Poznaniu z dnia 14 czerwca 2016 roku (sygn. I SA/Po 353/16).

Temat jest nadal aktualny, o czym świadczą pojawiające się nowsze wyroki WSA/NSA z roku 2015 oraz 2016 w tej sprawie. To oznacza, że mimo ugruntowanej linii orzeczniczej, stanowisko organów podatkowych jest niejednolite i negatywne decyzje/interpretacje muszą być przez podatników zaskarżane do sądów administracyjnych.

Jakie kroki na przyszłość?

Póki spór nie zostanie przez ustawodawcę rozstrzygnięty w postaci zapisu ustawowego, jedynym rozwiązaniem umożliwiającym zabezpieczenie interesów podatnika jest zwrócenie się do organu podatkowego z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej. Jak zostało podkreślone, istnieje ryzyko, iż organ wyda negatywną interpretację i konieczne będzie jej zaskarżenie do sądu administracyjnego. Tutaj jednakże, mając na uwadze duży dorobek orzeczniczy, istnieją szanse, iż WSA przychyli się do argumentacji podatnika i uchyli negatywną interpretację Ministra Finansów. Proces pozyskania interpretacji jest w tym scenariuszu dłuższy, ale warty rozważenia z punktu widzenia ewentualnych oszczędności podatkowych, które podatnik może uzyskać.

Mateusz Wąsik
adwokat,
doradca podatkowy
w zespole ds. PIT

Opodatkowanie osoby fizycznej jako beneficjenta trustu

Jako instytucja prawna o długiej tradycji, zwłaszcza na gruncie prawa anglosaskiego, trust rodzi szereg konsekwencji podatkowych dla osoby fizycznej będącej jego beneficjentem. Na szczególne zainteresowanie zasługuje kwestia opodatkowania wypłaty z trustu o charakterze spadkowym.

Trust może być więc narzędziem planowania spadkowego, a więc alternatywą dla sukcesji biznesu przez spadkobierców ustawowych

Czym jest trust?

Trust to instytucja wywodząca się z systemu *common law*, która nie istnieje w polskim porządku prawnym. Z tego względu Polski rezydent podatkowy nie może utworzyć trustu na terytorium Polski. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie aby taka osoba była założycielem lub beneficjentem trustu założonego za granicą. Trust należy rozumieć jako umowę, w ramach której założyciel trustu (ang. *settlor*), rozporządza prawem majątkowym na rzecz powiernika (ang. *trustee*), który z kolei zobowiązuje się zarządzać przekazany mu prawem majątkowym we własnym imieniu, ale na rzecz beneficjenta trustu (ang. *beneficiary*). Przekazanie majątku na rzecz powiernika oznacza przekazanie faktycznej kontroli nad tym majątkiem. Oznacza to, że wierzyciele założyciela trustu nie mogą zgłaszać roszczeń do majątku znajdującego się w trustie. Z praktycznego punktu widzenia, aktywa trustu nie stanowią prywatnego majątku żadnej z osób występujących w strukturze trustu.

Zgodnie z tradycją anglosaską, do głównych celów trustu należy zabezpieczenie majątku przed jego utratą w wyniku złego rozporządzenia lub na wypadek śmierci. Trust może być więc narzędziem planowania spadkowego, a więc alternatywą dla sukcesji biznesu przez spadkobierców ustawowych. Przedsiębiorca, który obawia się, że jego spadkobiercy nie będą w stanie w należyty sposób kontynuować prowadzonego przez niego biznesu a jednocześnie chciałby aby ci spadkobiercy korzystali z zysku, który ten biznes generuje, może w tym celu wykorzystać trust i biznes powierzyć osobie (powiernikowi) godnej zaufania, wskazując spadkobierców jako beneficjentów.

Trust, który przekazuje pełną kontrolę nad majątkiem powiernikowi to trust dyskrecyjny, co oznacza że to powiernik decyduje o tym w jakiej wysokości i w jakim terminie dokona wypłaty z trustu na rzecz beneficjenta.

Beneficjent może jedynie oczekiwać, że otrzyma wypłatę. Nie ma legalnej możliwości żądania wypłaty ani wpłynięcia na decyzję o wypłacie, co pozytywnie wpływa na wiarygodność beneficjenta w razie pojawienia się wątpliwości po stronie organów podatkowych. Ową wiarygodność umacnia również ustanowienie trustu nieodwołalnego, co oznacza, że założyciel trustu dożywotnio pozbawia się możliwości odzyskania prawa do rozporządzania majątkiem trustu jak właściciel. Z tego względu warto zadbać o takie sformułowanie umowy trustu, aby wymieniała ona w treści jako beneficjentów także spadkobierców założyciela. Zapobiegnie to utracie majątku w razie śmierci pierwotnego beneficjenta.

Opodatkowanie wypłaty z zagranicznego trustu spadkowego

Brak uregulowania instytucji trustu w polskim porządku prawnym powoduje problem z właściwą kwalifikacją przychodu w sytuacji wypłaty środków z trustu na rzecz beneficjenta będącego polskim rezydentem podatkowym. W środowisku doradców podatkowych oraz wśród organów podatkowych istnieją dwie konkurencyjne opinie dotyczące kwalifikacji wypłaty z trustu jako przychodu.

Często można spotkać się z sytuacją, w której założyciel trustu zastrzegł w umowie trustu, iż powiernik może dokonać wypłaty na rzecz beneficjentów dopiero po śmierci założyciela.

W odniesieniu do takiej sytuacji przeważa pogląd, zgodnie z którym kwalifikując przychód do odpowiedniego źródła należy odnieść się do celu powołania trustu. Jeżeli trust został utworzony w celu zabezpieczenia majątku na wypadek śmierci, jest to trust o charakterze spadkowym. W takiej postaci powinien być opodatkowany w oparciu o ustawę o podatku od spadków i darowizn. Taka kwalifikacja jest zdecydowanie bardziej

korzystna dla podatnika. Umożliwia skorzystanie ze zwolnienia dla najbliższej rodziny oraz z kwot wolnych od podatku w ramach poszczególnych grup podatkowych. Ponadto korzystniej przedstawia się skala podatkowa, która wynosi od 3% do 20% (w zależności od grupy podatkowej).

Takie stanowisko jest akceptowane przez organy podatkowe, co potwierdzają wydane interpretacje indywidualne. Minister Finansów w interpretacji indywidualnej z dnia 22 czerwca 2010 r. (IPPB2/436-132/10-2/AF) oraz w interpretacji indywidualnej z dnia 29 października 2015 r. (IPPB4/4511-998/15-4/JK2) uznał, że wypłata z trustu stanowi przychód z tytułu zapisu.

Zgodnie z konkurencyjnym, odosobnionym poglądem wypłata z trustu powinna być traktowana jako przychód z innych źródeł, a w konsekwencji powinna zostać

opodatkowana na zasadach ogólnych według skali podatkowej (18% i 32%). Takie stanowisko wyraził Minister Finansów w interpretacji indywidualnej IPPB2/415-266/11-6/MK z 16 czerwca 2011 r.

W razie pojawienia się wątpliwości dotyczących właściwej kwalifikacji wypłaty z trustu, warto wystąpić do Ministra Finansów o wydanie indywidualnej interpretacji prawa podatkowego.

Inne zastosowanie trustu

Polski rezydent podatkowy może spotkać się z instytucją trustu także wtedy, gdy jest udziałowcem zagranicznej spółki. Często zdarza się, że kontrola nad majątkiem zagranicznej spółki przenoszona jest na trust. Również w tym przypadku za takim rozwiązaniem przemawia chęć zabezpieczenia majątku m.in.

przed utratą w wyniku niewłaściwego zarządu. Wypłata zysku z udziału w spółce następuje w takim wypadku za pośrednictwem trustu. Wydaje się jednak, że w takiej sytuacji konstrukcja trustu powinna być neutralna podatkowo.

Natalia Jarzębowska
doradca podatkowy
w zespole ds. PIT

Przewodnik dla osób oddelegowanych

Nowa strona tematyczna pomoże Państwu uzyskać odpowiedzi na wiele pytań związanych z oddelegowaniem pracowników za granicę jak i do Polski, zarówno z perspektywy pracodawcy jak i oddelegowanego pracownika.

Zapraszamy do zapoznania się z naszym kalkulatorem, który w łatwy sposób pomoże Państwu obliczyć kwotę diety w podróży służbowej.

kpmg.com/pl/OddelegowaniePracownika
kpmg.com/pl/KalkulatorDiet

Wykorzystywanie samochodu służbowego do celów prywatnych a wydatki na paliwo

Od 1 stycznia 2015 roku zmienił się system rozliczania podatku dochodowego z tytułu użytkowania przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych. Dotychczasowe zasady zastąpił ryczałt, który określił wartość świadczenia uzyskiwanego przez pracownika z tytułu użytkowania przez niego samochodu służbowego do celów prywatnych.

Zgodnie z art. 12 ust. 2a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., poz. 361, z późn. zm., dalej: ustawa o PIT) wartość takiego świadczenia ustalona jest na 250 zł miesięcznie dla samochodów o pojemności silnika do 1600 cm³ lub 400 zł miesięcznie dla samochodów o pojemności silnika powyżej 1600 cm³. Kwoty te są odpowiednio doliczane do przychodu pracownika ze stosunku pracy.

Powyższe jest bardzo wygodnym oraz logicznym rozwiązaniem. Zapewnia prosty sposób opodatkowania pracowników korzystających z samochodów służbowych do celów prywatnych oraz zamyka możliwość braku opodatkowania tego świadczenia. Jednakże, wzbudza ono dużo wątpliwości, w szczególności po stronie fiskusa. Tym samym powstało pytanie czy ryczałtowa wysokość przychodu z tytułu świadczenia obejmuje tylko możliwość korzystania z samochodu czy również ponoszone za pracownika koszty eksploatacji auta?

Główną kwestią niezgody pomiędzy podatnikami, a fiskusem są koszty eksploatacji samochodu służbowego używanego do celów prywatnych. Kosztem tym w głównej mierze jest paliwo. Powstało więc pytanie czy koszt paliwa opłaconego przez pracodawcę, a które pracownik wykorzystuje używając samochodu służbowego do celów prywatnych powinien generować dodatkowy przychód po stronie pracownika?

Organy podatkowe często przyjmują pozycję niekorzystną dla podatników, twierdząc że ryczałt obejmuje wyłącznie koszty wynikające z udostępnienia pracownikowi samochodu służbowego do celów prywatnych.

Tytułem przykładu warto wskazać interpretację indywidualną z 15 maja 2015 r., nr IPPB2/4511-296/15-2/AS, w której to Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie uznał, iż ryczałtowo określona wartość przedmiotowego nieodpłatnego świadczenia obejmuje

wyłącznie koszty pracodawcy wynikające z udostępnienia pracownikowi samochodu służbowego do celów prywatnych. W sytuacji gdy pracodawca zdecyduje się dodatkowo pokrywać wydatki pracownika, np. na paliwo wykorzystywane w innych celach niż służbowych, wówczas wartość tego paliwa będzie stanowić opodatkowany przychód pracownika ze stosunku pracy.

Przełomowe w tej kwestii było natomiast orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w dniu 23 listopada 2015 r., sygn. akt I SA/Wr 1595/15, który stwierdził, iż koszt zużytej do celów prywatnych benzyny kupionej przez pracodawcę nie powinien być doliczany do przychodu pracownika korzystającego z samochodu służbowego. Sąd w swoim uzasadnieniu, słusznie zauważył, że:

(...) otrzymanym świadczeniem jest wykorzystywanie samochodu służbowego do celów prywatnych. Wykorzystywać zaś to tyle, co posługiwać się, używać. Wbrew więc stanowisku organu świadczeniem pracodawcy nie jest samo udostępnienie samochodu. Jest nim zapewnienie możliwości prawidłowego używania. A więc także ponoszenie wszystkich niezbędnych wydatków umożliwiających takie używanie. Nie ma żadnego uzasadnienia, aby jeden rodzaj tych wydatków – jakim są wydatki na paliwo – uznać za stanowiące odrębne świadczenia. Jak słusznie skarżąca podkreśliła, nie jest możliwe wykorzystywanie samochodu bez zakupu paliwa."

W wyroku przyjęto również, iż na takie rozumienie przepisu wskazuje fakt ustanowienia przez ustawodawcę różnych kwot wysokości ryczałtu, które zostały bezpośrednio powiązane z pojemnością silnika samochodu. Tym samym głównym elementem oceniającym wysokość ryczałtu jest parametr warunkujący zużycie paliwa. Zauważyć należy również, iż pojemność silnika ma natomiast znikomy wpływ na inne koszty eksploatacyjne.

Organy podatkowe często przyjmują pozycję niekorzystną dla podatników, twierdząc że ryczałt obejmuje wyłącznie koszty wynikające z udostępnienia pracownikowi samochodu służbowego do celów prywatnych

Co więcej, WSA potwierdziło stanowisko ustawodawcy, że zadaniem wprowadzenia ryczałtu od użytkowania samochodów służbowych do celów prywatnych było znaczne uproszczenie przepisów.

„Objęcie ryczałtem samego tylko udostępnienia samochodu lub ewentualnie kosztów stałych związanych z jego eksploatacją przy konieczności odrębnego skomplikowanego ustalania kosztów zużycia paliwa nie będzie realizowało założonego celu. Przeciwnie, stanowiłoby dalsze skomplikowanie prowadzenia niezbędnych ewidencji.” zauważa sąd w swoim wyroku.

W maju 2016 r. wydane zostały kolejne dwa orzeczenia przez WSA w Warszawie (wyrok z 5 maja 2016 r.,

III SA/Wa 1925/15) oraz przez WSA w Opolu (wyrok z 6 maja 2016 r., I SA/Op 68/16), które potwierdzają powyższe stanowisko.

W praktyce firmy korzystające z usług doradców podatkowych stosowały różnorodne podejście do określenia wartości tego świadczenia. Część pracodawców obliczała je wyłącznie na podstawie pojemności silnika samochodu nie uwzględniając kosztów eksploatacji, część natomiast uwzględniała również koszty paliwa. Przytoczone wyroki dają pewną wskazówkę dla pracodawców i pracowników jaka metoda określania wartości świadczenia jakim jest użytkowanie samochodu służbowego do celów prywatnych może zostać uznana za prawidłową.

Piotr Kamiński
specjalista
w zespole ds. PIT

Skutki zwolnienia z długu na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Dla wielu dłużników instytucja zwolnienia z długu wydaje się być remedium na problemy finansowe, z którymi nie są w stanie się uporać. Część z nich zapomina jednak, że zmniejszenie pasywów tą drogą co do zasady stanowi źródło przychodów, nakładające na dłużników obowiązek rozliczenia się z tak osiągniętego dochodu z fiskusem.

Katalog źródeł przychodów, z których dochody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tj. z dnia 17 stycznia 2012 r., Dz.U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm., dalej: „ustawa o PIT”) muszą zostać wykazane w rocznym zeznaniu podatkowym, jest szeroki. Zresztą, przepis art. 9 ust. 1 w/w ustawy wskazuje wprost, że opodatkowaniu podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkami enumeratywnie wskazanymi w odpowiednich przepisach ustawy o PIT oraz dochodów, od których zaniechano

poboru podatku na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej. O ile sklasyfikowanie np. stosunku pracy, pozarolniczej działalności gospodarczej, najmu, odpłatnego zbycia nieruchomości lub innych rzeczy jako źródeł przychodów nie budzi wątpliwości, zaklasyfikowanie do tej grupy czynności zwolnienia z długu może wywoływać pewne obiekcje. W jaki bowiem sposób można uznać zwolnienie z długu jako czynność, w której dłużnik osiąga dochód, skoro nie otrzymuje żadnych środków pieniężnych, którymi mógłby faktycznie dysponować?

Zwolnienie z długu a darowizna

Na wstępie należy przypomnieć, czym jest zwolnienie z długu. Otóż, zgodnie z przepisem art. 508 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeksu cywilnego (tj. z dnia 17 lutego 2016 r., Dz.U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm., dalej „KC”), jest to rodzaj umowy zawieranej pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem, efektem której jest rozwiązanie węzła zobowiązaniowego łączącego strony poprzez umorzenie długu. Umorzony może zostać dług w całości lub części; pomimo licznych kontrowersji występujących w doktrynie i orzecznictwie, dopuszczalne jest również zwolnienie z długu przyszłego. Zwolnienie z długu może być czynnością odpłatną lub nieodpłatną – uzależnione jest to od przyczyny, dla której jest dokonywane, jak również od woli stron tej czynności. Należy pamiętać o tym, że organy podatkowe stoją na stanowisku, iż w przypadku, gdy wolą stron zwolnienie z długu ma być jednocześnie przedmiotem darowizny, a więc celem czynności ma być obdarowanie dłużnika, na dłużniku ciążyć będzie obowiązek podatkowy od tak otrzymanej darowizny – tak przykładowo uznał Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach w Interpretacji Indywidualnej z dnia 16 kwietnia 2014 r., sygn. IBPBII/1/436-51/14/MCZ. W pozostałych przypadkach, nieodpłatne zwolnienie z długu traktowane jest co do zasady jako przychód, generujący zobowiązanie podatkowe dłużnika na gruncie Ustawy o PIT.

Czym jest zwolnienie z długu dla potrzeb podatkowych?

Naczelny Sąd Administracyjny, a w ślad za nim – Wojewódzkie Sądy Administracyjne wskazują, że „wartość umorzonego długu należy zakwalifikować jako przychód podatnika uzyskany z innego nieodpłatnego świadczenia” w rozumieniu przepisu art. 11 ust. 1 Ustawy o PIT (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

Zwolnienie z długu może być czynnością odpłatną lub nieodpłatną – uzależnione jest to od przyczyny, dla której jest dokonywane, jak również od woli stron tej czynności

z dnia 18 września 2007 r., sygn. akt II FSK 984/06; podobnie np.: Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt II FSK 467/13, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt I SA/Rz 1154/13). Zgodnie z ostatnim z wskazanych powyżej wyroków, poprzez takie świadczenie rozumie się „*sytuację, gdy jedna strona świadczy coś na rzecz drugiej, zaś ta nie ma obowiązku wykonać świadczenia wzajemnego stanowiącego ekwiwalent otrzymanego świadczenia*”. Świadczenie to może polegać zarówno na zwiększeniu majątku dłużnika, jak również na zmniejszeniu jego pasywów, o którym możemy mówić właśnie w przypadku zwolnienia z długu.

Zwolnienie z długu, a ustalenie momentu powstania przychodu

W praktyce, przez wzgląd na fakt, że zwolnienie z długu jest uznawane na gruncie Ustawy o PIT za świadczenie nieodpłatne, najbardziej problematyczną kwestią jest ustalenie momentu powstania przychodu w majątku dłużnika. Nie mamy tu do czynienia z faktycznym przekazaniem określonej kwoty pieniędzy do rąk dłużnika – pomniemy jedynie jego pasywa. Należy jednak pamiętać, że choć dłużnik często nie ma możliwości w sposób namacalny dostrzec przysporzenia w swoim majątku, jak np. w przypadku umorzenia niezapłaconych odsetek od kredytu, przysporzenie to ma dla niego konkretny wymiar finansowy – dzięki tej czynności zostaje zwolniony z obowiązku zapłaty określonej kwoty, która uszczupliłaby jego majątek. Zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 13 grudnia 2013 r., sygn. akt I SA/Op 565/13, za termin powstania przychodu w majątku dłużnika z tytułu nieodpłatnego świadczenia, jakim jest zwolnienie z długu, jest moment, w którym faktycznie skorzysta on z tego świadczenia, a więc dzień dokonania

czynności zwolnienia z długu przez strony – niewystarczające jest bowiem samo postawienie nieodpłatnego świadczenia do dyspozycji dłużnika; przed dniem umorzenia długu przysporzenie w majątku dłużnika nie istnieje.

Przysporzenie majątkowe jak każde inne

Chociaż obowiązek odprowadzenia podatku od umorzonego długu może się wydawać paradoksalny przez wzgląd na fakt, że dłużnikiem bywa często osoba, która nie ma możliwości finansowego dźwignięcia swoich zobowiązań, jest on dopełnieniem zasady powszechności opodatkowania, zgodnie z którą obowiązkowi opodatkowania powinno podlegać niemal każde przysporzenie majątkowe, nie tylko zaś to o pieniężnym charakterze. Ponadto, sam ciężar podatkowy stanowi jedynie część kwoty, którą dłużnik byłby zobowiązany zapłacić w przypadku braku zwolnienia z wierzytelności, a co za tym idzie – instytucja zwolnienia z długu z ekonomicznego punktu widzenia pozostaje dla niego nadal korzystną opcją.

Magdalena Ostrowska
asystent
w zespole ds. PIT

Publikacje KPMG

Analizy i raporty KPMG tworzone są dzięki wiedzy i doświadczeniu naszych ekspertów. Publikacje te podejmują problemy istotne dla przedsiębiorców prowadzących działalność w Polsce i na świecie.

Rynek napojów bezalkoholowych w Polsce

Raport został przygotowany na podstawie analizy danych uzyskanych od firm i instytucji badających rynek napojów bezalkoholowych (głównie Euromonitor International) oraz instytucji statystycznych (głównie Eurostat i GUS). Badanie konsumenckie zostało zrealizowane w III kw. 2016 roku na reprezentatywnej próbie 1005 dorosłych Polaków. Respondenci zostali zapytani o swoje preferencje i zwyczaje związane z konsumpcją i zakupem napojów bezalkoholowych. W raporcie zostały wykorzystane także dane pozyskane w badaniu przeprowadzonym wśród przedstawicieli przedsiębiorstw z branży napojów bezalkoholowych. W badaniu wzięły udział zarówno duże koncerny, jak również średni i mali producenci.

Stan otoczenia biznesowego sektora budowlanego w Polsce

Raport powstał na podstawie wywiadów z zarządami kilkunastu największych spółek budowlanych w Polsce, ankiety przeprowadzone w ostatnim kwartale 2015 roku w grupie średnich i małych spółek wykonawczych, zarówno podejmujących się roli generalnych wykonawców, jak i specjalistycznego podwykonawcy oraz porównanie uzyskanych wyników z powszechnie dostępnymi danymi m.in. Głównego Urzędu Statystycznego. Celem raportu było uzyskanie informacji o możliwościach prowadzenia przedsiębiorstwa budowlanego w istniejącym otoczeniu prawnym i ekonomicznym. Raport analizuje sytuację rynku firm budowlanych w Polsce i wskazuje na obszary wymagające najpilniejszej interwencji.

Global Consumer Executive Top of Mind Survey 2016

Raport powstał na podstawie badania przeprowadzonego w styczniu i lutym 2016 r. na zlecenie KPMG International i organizacji The Consumer Goods Forum. W czwartej edycji badania uczestniczyło 400 osób należących do ścisłego kierownictwa firm działających w branży spożywczej i sektorze dóbr konsumpcyjnych w 27 krajach. W tym roku po raz pierwszy badanie objęło dodatkowo 7 100 konsumentów z 19 krajów, którzy wypełnili ankiety online.

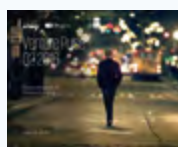
„Studium przypadku – system kas fiskalnych online w Polsce”

Raport został przygotowany na podstawie analizy doświadczeń wybranych krajów, które wdrożyły lub wdrażają system kas (lub paragonów) online. W wyniku tych analiz zaproponowano ramowy model rozwiązania dla Polski, który w dużej mierze opiera się na modelu węgierskim, czerpie też jednak z innych rozwiązań. Zarówno dla modelu węgierskiego, jak i proponowanego modelu dla Polski opisano m.in. główne koszty i korzyści z wdrożenia rozwiązań.

„Branża motoryzacyjna”, Edycja Q3/2016

Edycja Q3/2016 należy do serii raportów kwartalnych, których celem jest przedstawienie bieżących trendów w branży motoryzacyjnej w Polsce, rozumianej zarówno jako rynek motoryzacyjny, jak i produkcja przemysłowa oraz motoryzacyjne usługi finansowe. Analiza oparta jest o najnowsze dostępne dane rejestracyjne, statystyczne i rynkowe. Publikacja jest wspólnym przedsięwzięciem Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacyjnego oraz KPMG w Polsce.

Venture Pulse Q2 2016

Raport przedstawia sytuację sektora venture capital w ujęciu globalnym i regionalnym, a ponadto zawiera dane nt. głównych trendów. Badanie zostało przeprowadzone na spółkach prywatnych, finansowanych przez fundusze venture capital, w tym firmy venture capital, podmioty korporacyjne bądź inwestorów prywatnych typu tzw. super angel. Analiza obejmuje dane pochodzące z II kwartału finansowego 2016 roku.

Dział doradztwa podatkowego w KPMG w Polsce

Andrzej Marczak

partner, szef zespołu ds. PIT,
dział doradztwa podatkowego

T: +48 22 528 11 76

E: amarczak@kpmg.pl

Interesujesz się podatkami?

SPRAWDŹ:

kpmg.com/pl/podatki
kpmg.com/pl/taxalerts
kpmg.com/pl/frontiersintax
kpmg.com/pl/ppt
kpmg.com/pl/globaltaxapp
abcplatinika.pl
taxownik.pl

Znajdź nas:[youtube.com/kpmgpoland](https://www.youtube.com/kpmgpoland)[facebook.com/kpmgpoland](https://www.facebook.com/kpmgpoland)twitter.com/kpmgpoland[linkedin.com/company/kpmg_poland](https://www.linkedin.com/company/kpmg_poland)[instagram.com/kpmgpoland](https://www.instagram.com/kpmgpoland)[pinterest.com/kpmgpoland](https://www.pinterest.com/kpmgpoland)kpmg.com/pl/appitunes.com/apps/KPMGThoughtLeadershipitunes.com/apps/KPMGGlobalTaxitunes.com/apps/KPMGPolandCareer**KPMG Poland****Biura KPMG w Polsce****Warszawa**

ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa
T: +48 22 528 11 00
F: +48 22 528 10 09
E: kpmg@kpmg.pl

Kraków

ul. Opolska 114
31-323 Kraków
T: +48 12 424 94 00
F: +48 12 424 94 01
E: krakow@kpmg.pl

Poznań

ul. Roosevelta 18
60-829 Poznań
T: +48 61 845 46 00
F: +48 61 845 46 01
E: poznan@kpmg.pl

Wrocław

ul. Bema 2
50-265 Wrocław
T: +48 71 370 49 00
F: +48 71 370 49 01
E: wroclaw@kpmg.pl

Gdańsk

al. Zwycięstwa 13A
80-219 Gdańsk
T: +48 58 772 95 00
F: +48 58 772 95 01
E: gdansk@kpmg.pl

Katowice

ul. Francuska 34
40-028 Katowice
T: +48 32 778 88 00
F: +48 32 778 88 10
E: katowice@kpmg.pl

Łódź

al. Piłsudskiego 22
90-051 Łódź
T: +48 42 232 77 00
F: +48 42 232 77 01
E: lodz@kpmg.pl

© 2016 KPMG Tax M.Michna sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami.

kpmg.pl